

Praha 16. 10. 2024

Diagnózu osteoporóza slyšelo vloni o 70 tisíc více klientů VZP než před 10 lety

Osteoporóza představuje jednu z nejčastějších metabolických chorob. Probíhá skrytě a většinou se na ni přijde, když dojde ke zlomenině. Ta ve vyšším věku s sebou nese řadu komplikací. Podle odborníků ohrožuje osteoporóza až 750 tisíc obyvatel ČR. Vloni se s nemocí léčilo 172 tisíc klientů VZP, což znamená 60% nárůst za 10 let. Tiskovou zprávu vydáváme při příležitosti Světového dne osteoporózy (20. října).

„Z celkového počtu klientů s osteoporózou bylo plných 90 % žen, 156 tisíc. Z dat Všeobecné zdravotní pojišťovny vyplývá, že za posledních 10 let počet klientů s touto nemocí stoupl o téměř 70 tisíc. S nárůstem nemocných rostou sice celkové náklady na léčbu, ale za posledních deset let se snížily průměrné náklady z 5 tisíc na 4,4 tisíce korun,“ říká **Jan Bodnár**, náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči, a dodává: „Za nárůstem počtu klientů s osteoporózou vidíme především stárnutí populace, zlepšenou diagnostiku a širší dostupnost screeningových vyšetření. Včasné odhalení znamená ovšem i včasnou léčbu.“

Počty klientů VZP s osteoporózou a náklady na jejich léčbu

	Počet pacientů	Náklady celkem v tis. Kč
2014	107 627	522 371
2019	115 440	539 500
2022	113 914	525 240
2023	132 684	605 757
2024	171 730	748 140

„Prvním klinickým příznakem je zlomenina při relativně malém úraze. Pacienti jsou překvapení, že se stala. Zlomeniny se týkají hlavně žen, protože u nich dochází k rychlejší ztrátě kostní hmoty v postmenopauzálním období, u mužů nastupuje osteoporóza hlavně po sedmdesátce. Prevence je jednoduchá, ale musí být celoživotní. Stačí mít dostatečný pohyb, jíst denně jeden až dva mléčné výrobky a mít dostatečný přísun vitamínu D. V létě k němu stačí slunce, ale v zimě a u pacientů nad 60 let už je dobré jej doplňovat pomocí doplňků stravy,“ říká MUDr. **Richard Píkner**, Ph.D., ve [videoporadně VZP](#).

Prevence osteoporózy

- **pravidelný pohyb:** ideálně hodinu denně
- **vápník:** hlavním zdrojem jsou mléčné výrobky
- **vitamín D:** většinou stačí mírné opalování, ale od 60 let věku a v zimě bychom si měli vitamín D doplňovat prostřednictvím potravinových doplňků

Screening osteoporózy VZP

Program časného zachytu osteoporózy, který probíhá v rámci preventivních prohlídek u praktických lékařů a ambulantních gynekologů, je určen zejména starším lidem patřícím mezi neohroženější skupiny. Zachyt se provádí pomocí dotazníku FRAX, u žen nad 60 a mužů nad 70 let pak přímo pomocí měření densitometrem. Česko se před spuštěním programu potýkalo s nedostatečnou přístrojovou vybaveností, densitometrů bylo v ČR pouze 91. Jednalo se téměř výhradně o pracoviště radiologie, interny či osteologie. V současné době pomáhají s určením hustoty kostní hmoty už na 215 místech. Téměř polovina z nich dnes slouží v ordinacích gynekologů a praktických lékařů. **Screeningem prošlo díky tomu již 360 tisíc klientů, jichž se týká.**

Náklady na první dva roky programu zachytu osteoporózy dosáhly 320 milionů korun, oproti předpokládaným 354 milionům. Navíc se VZP ČR podařilo splnit cíl původně plánovaný na rok 2030. Konkrétně došlo k navýšení počtu densitometrů 1,5krát a aktuálně je 20 přístrojů na milion obyvatel.

Koho se osteoporóza týká

Průběh nemoci je většinou bezpříznakový a bezbolestný, pacient o ní do první zlomeniny často nemá tušení. Někdy se může projevit pozorovatelným zakřivením páteře, pobolíváním zad či snižující se výškou pacienta. Zda patříte do rizikové skupiny a bylo by pro vás vhodné podstoupit vyšetření na densitometru, poradí nejlépe váš ošetřující lékař (praktický lékař, u žen také gynekolog). Obecně bývají k onemocnění náchylnější kuřáci, lidé užívající nadměrně alkohol, chronicky nemocní užívající dlouhodobě některý typ léčiv či lidé s výskytem osteoporózy v rodině.

Metodika časného zachytu onemocnění v populaci

A. Ženy do roku po menopauze do 59 let, muži od 65 do 69 let

Jako součást preventivní prohlídky ve dvouletých intervalech u všeobecného praktického lékaře nebo u gynekologa je určena anamnéza a vyplnění jednoduchý dotazník FRAX. Pokud vznikne podezření na onemocnění osteoporózou, je u pacientky/pacienta provedeno měření densitometrem. (Dle výsledku densitometrického vyšetření následuje další postup, buď pravidelné sledování pacienta a zahájení léčby, nebo odeslání ke klinickému osteologovi či jinému specializovanému lékaři.)

B. Ženy od 60 let a muži od 70 let

V rámci preventivní prohlídky u všeobecného praktického lékaře nebo u gynekologa je rovnou indikováno měření kostní hustoty densitometrem. Může být provedeno buď přímo v ordinaci registrujícího lékaře, nebo je pacient odeslán na příslušné specializované pracoviště. (Dle výsledku densitometrického vyšetření následuje další postup, buď pravidelné sledování pacienta a zahájení léčby, nebo odeslání ke klinickému osteologovi či jinému specializovanému lékaři.)

Viktorie Plívová

tisková mluvčí